No. 2303 Zaterdag 25 Februari 1928. 45ste Jaargang

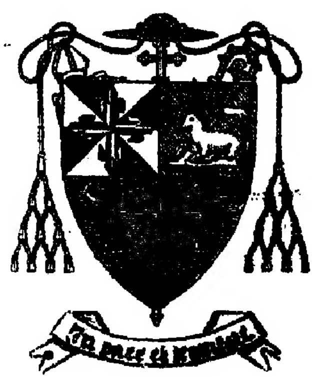
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke

van de Orde der Predikheeren,

door de gratie Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel

Titulair Bisschop van Charadrus en Ap. Vic. van Curaçao,

Huisprelaat van Zijne Heiligheid,

Assistent Bisschop bij den Pauselijken Troon

en Romeinsch Graaf,

aan de Priesters en Geloovigen van zijn Vicariaat

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Onze Doorluchtige Voorgangers hebben het gebruik ingevoerd en gevolgd om ieder jaar bij het begin der Vasten een Herderlijk schrijven tot U te richten, Beminde Geloovigen. Zoo Wij ooit dit gebruik als een zegen begroeten, dan is het nu. De ernstige tijden, die wij beleven op deze eilanden, de ingrijpende veranderingen, deels ten goede, deels ten kwade, die nog dagelijks plaats hebben, dringen Ons een ernstig woord tot U te richten.

De H. Geest heeft Ons aangesteld om als Herder uwer zielen dit gedeelte der Kerk Gods te besturen: „Gehoorzaamt uwen oversten en weest hun onderdanig; want zij waken, als die rekenschap moeten geven voor uwe zielen, opdat zij dit met blijdschap doen, en niet al zuchtende, want dit is U niet nuttig." [1]

Beminde Geloovigen, onder de nieuwe tijdsomstandigheden staat uw geestelijk heil aan veel meer gevaren bloot dan vroeger. Daarom wenschen Wij U voor die nieuwe gevaren te waarschuwen, om de schade, welke zij kunnen medebrengen, te voorkomen.

In plaats van gebrek is er overvloed aan werk op de eilanden Curaçao en Aruba. Onze mannen en jongelieden behoeven niet langer hun land te verlaten om in den vreemde werk te zoeken. In plaats van een te veel aan werkkrachten is er een te kort. Uit verschillende landen stroomen honderde mannen en jongelingen naar onze eilanden. Velen hunner zijn vreemd aan onzen godsdienst en onze gewoonten. Daarom dreigt van dien kant gevaar voor U en uwe kinderen.

„Ik smeek U dan, Beminde Geloovigen, dat gij wandelt der roeping waardig waarmede gij geroepen zijt." [2]

Hebt gij door het H. Geloof hooger licht ontvangen en is uw levensbeschouwing daardoor edeler en zuiverder „wandelt dan ook als kinderen des lichts" [3] en volgt niet den geest der duisternis, den geest der wereld.

„Zoo schijne ook uw licht voor de menschen, opdat zij uwe goede werken zien, en uwen Vader verheerlijken, die in den hemel is." [4]

Ouders, waakt over uwe kinderen. Gaat hun voor in een werkelijk God dienend leven, en voedt hen op in de vreeze des Heeren „die het begin van alle wijsheid is." [5]

Ik weet het, Beminde Geloovigen, de overgang van armoede naar rijkdom, van gebrek naar weelde was groot. Ook anderen, meer ontwikkeld en hooger verlicht door God, zijn gevallen in de verleiding. Die verleiding kwam voor velen uwer te plotseling en werd hun te sterk. Het zijn sterke beenen, die de weelde dragen.

Maar, nu wij in deze ernstige dagen van de H. Vasten weer tot ons zelven komen, laten wij nu niet langer de oogen sluiten voor de gevaarlijke verleiding, die ons omringt en op ons aandringt „als een briesende leeuw, gereed om ons te verslinden." [6]

„Waakt en leeft sober."

De overvloed van werk heeft verdiensten gebracht waar vroeger armoe geleden werd. Voor die weldaad moogt Gij den goeden God dankbaar zijn. Hij heeft het voor U bedoeld als een zegen, maar, helaas, voor velen, die de weelde en den overvloed niet konden verdragen, is die betere toestand een ramp geworden. In plaats van hunne verdiensten te besteden, zooals het een Christen betaamt, verbrassen zij hun geld in drank en spel. In plaats van te sparen, verteren ze hunne verdiensten op de meest onverstandige wijze, sommigen zelfs op een zondige manier. In vele gevallen zijn het nu juist niet hun eigen vrouw en wettige kinderen, die het meest van hun betere verdiensten genieten.

Op het eiland CURAÇAO, meer nog op het eiland ARUBA, is het drankmisbruik zoodanig toegenomen, dat de Eerw. Pastoors zich bij Ons beklagen en Ons afvragen, wat er toch gedaan kan worden om dat drankmisbruik tegen te gaan.

De gevolgen van dit drankmisbruik dreigen een ramp te worden voor de bevolking van stad en land. De tooneelen, die zich afspelen op de openbare straat en in de families zijn weerzinwekkend. Openbare dronkenschap is geen schande meer.

Stond de bevolking van ARUBA eertijds aangeschreven als zedelijk en godsdienstig, zij staat op het punt terug te keeren tot den toestand van verwildering en onverschilligheid. Denkt dan niemand hunner meer na, wat er van hun kinderen en Familie worden zal? Want wat de jongeren zien in hun vader en oudere broeders, zullen ze spoedig navolgen.

Met den meesten aandrang vermanen Wij de Eerw. Pastoors hunne Geloovigen aan te sporen tot spaarzaamheid en matigheid, goede lectuur onder hen te verspreiden, de Katholieke Pers te steunen, die aan het Volk meerdere ontwikkeling bijbrengt, aangenaam bezig houdt en gepaste afleiding bezorgt.

De ouders vermanen Wij hunne kinderen tegen het slechte voorbeeld, door zoovelen gegeven, te waarschuwen en met alle gestrengheid tegen hen op te treden. Laat uw kinderen toch niet te vroeg zelfstandig handelen, in het volledig beheer over de groote sommen gelds, welke zij verdienen. Ontneemt hun de gelegenheid daarvan misbruik te maken en zich over te geven aan een losbandig leven.

Een ander gevaar dreigt het godsdienstig en zedelijk leven onzer Katholieken door de aanwezigheid van de velen, die in hun opvattingen omtrent de goede zeden met ons verschillen, een anderen godsdienst belijden, of tot geen enkelen godsdienst behooren. Niet weinigen onder hen stellen hun geluk in aardsche genietingen en hebben geen verwachting van het leven hiernamaals.

Hoe dwaas zoudt Gij, Beminde Geloovigen, doen door hen te volgen!

Wel zijn wij veroordeeld om „in het zweet onzes aanschijns ons brood te verdienen", [7] wel zijn wij verplicht door arbeid ons eigen bestaan en dat van ons huisgezin te verzekeren, wel mogen wij er op uit zijn ons een betere toekomst te bereiden, maar daarbij mag ons streven zich niet beperken. Wij zijn tot hoogere dingen geroepen en tot een grooter geluk bestemd. Hier op aarde moet ons geluk bestaan in „ingetogen, rechtvaardig en godsdienstig te leven", [8] met het blijde vooruitzicht op een eeuwig geluk hiernamaals. Zoeken we ons geluk in iets anders, we zullen slechts teleurstelling ontmoeten.

Met recht waarschuwt ons de H. Schrift „degenen die ongerechtigheid begaan niet te benijden", [9] want deden we dit, dan zouden wij wenschen te leven zooals zij om, schijnbaar ongestraft, Gods geboden te overtreden en aan onze hartstochten te voldoen.

Wel weten wij, Beminde Geloovigen, dat sterkte van overtuiging en karakter noodig is om aan genoemde gevaren weerstand te bieden, maar ons H. Geloof geeft ons die krachtige overtuiging, en de heilige Sacramenten van Biecht en Communie maken ons blijvend sterk.

Wijkt dus niet af, Beminde Geloovigen, van uwe godsdienstige overtuiging, laat uwe godsdienstplichten niet na, en gebruikt geregeld de krachtmiddelen der heilige Sacramenten. Weest een voorbeeld voor uwe omgeving door zóó te leven, dat ongeloovigen en andersdenkenden eerbied opvatten voor uw geloofsovertuiging en zich aan U stichten.

Vooral in dezen heiligen tijd van de Vasten zijt gij gehouden tot een heiliger leven. Voor velen is het de eenige tijd in het jaar, dat zij naderen tot Biecht en H. Communie. Bereidt U op ernstige wijze daartoe voor. En, zijt Gij niet in staat de Vasten in al haar strengheid te onderhouden, vult door gebeden en goede werken het ontbrekende aan.

De geest der boetvaardigheid moet ons allen bezielen.

Bidt voor allen, die in overheid gesteld zijn; bidt voor Hare Majesteit, onze geerbiedigde Koningin en Hoogstderzelver Koninklijk Huis.

In het bizonder doen Wij een beroep op de kinderlijke gebeden der leden van den Eucharistischen Kruistocht, de Congregaties en Genootschappen, opdat zij God vurig bidden, dat het Katholiek Geloof en de Katholieke Zeden ongerept onder ons blijven bewaard.

En zal dit ons Herderlijk Schrijven worden voorgelezen in alle kerken en kapellen van dit Vicariaat op Zondag Quinquagesima.

Gegeven op Curaçao op het feest van Maria Lichtmis,

FR. MICHAEL GREGORIUS

Bisschop van Charadrus en Apostolisch

Vicaris van Curaçao.

1) Hebr. 13.17. 2) Eph. 4.1. 3) Eph. 5.8. 4) Math. 5.16. 5) Prov. 1.7. 6) I Petr. 5. 7) Gen. 3.19. 8) Tit. 2.12. 9) Ps. 36.1.

Vasten- en Onthoudingswet voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.

Volgens verschillende bepalingen van den H. Stoel en de laatste dispensatie, 18 October 1904 verleend, welke voor 30 jaren geldende zal blijven; en volgens de jongste uitgave van het Wetboek voor Kerkelijk Recht, is voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao de Vasten- en Onthoudingswet als volgt:

1°. Zij, die krachtens hun leeftijd tot VASTEN gehouden zijn, worden daartoe slechts verplicht op alle *Vrijdagen* der Vasten, op *Paaschzaterdag* tot 's middags 12 uur en op de *Vigilie van Kerstmis*.

2°. Het is verboden vleesch te eten op de *Vrijdagen* gedurende de Vasten, *Paasshzaterdagmorgen* tot 12 uur en de *Vigilie van Kerstmis*.

3°. Elken dag, dat men vleesch mag eten, mag men dit ook meermalen 's daags doen.

4°. De Onthoudingswet verbiedt alleen het gebruik van vleesch en vleeschsaus.

5°. Het gebruik van melk, boter, kaas, eieren en reuzel is toegestaan, ook op den Goeden Vrijdag.

6°. Vleesch en visch gebruiken bij den zelfden maaltijd is niet langer verboden.

7°. De Vasten en Onthouding verplichten slechts tot 12 uur 's middags van Paaschzaterdag.

8°. Iedere militair, die gebruik maakt van de militaire keuken, en alle zeevarenden, voor zoover zij beschouwd kunnen worden tot ons rechtsgebied te behooren, mogen elken dag van het jaar vleesch eten, behalve op den Goeden Vrijdag.

9°. Allen, die van deze Dispensatie gebruik maken, zijn niet *verplicht* in plaats van het vasten en onthouden andere goede werken te verrichten. Echter sporen Wij allen aan door gebed en werken van godsvrucht aan te vullen, wat aan hun boetvaardigheid mocht ontbreken, doordat zij van deze dispensatie gebruik maken.

Gegeven te Curaçao 2 Februari 1928.

fr. MICHAEL GREGORIUS

Bisschop van Charadrus,

Apostolisch Vicaris van Curaçao

Enkele Beschouwingen.

II.

„Wat den woningbouw aangaat", aldus de M. v. A. „achtte de gouverneur maatregelen van Regeeringswege niet dadelijk noodzakelijk, aangezien te verwachten is dat door den woningbouw, die van particuliere zijde en met name van de C. P. I. M. plaats heeft, binnen korten tijd een betere toestand zal worden geschapen".

Dat woningnood zou en moest intreden was te voorzien, reeds jaren her. En toen de ingezetenen dat aan den lijve en in hun beurs begonnen te voelen, werd er allerwege geklaagd; geklaagd in gesprekken, geklaagd in de pers. Het regende klachten en protesten tegen de steeds onhoudbaarder wordende toestanden, door het opdrijven der huishuren. 't Was alles echter aan doovemans ooren geklaagd.

Door aanmoediging van nieuwbouw, het verstrekken van credieten, waarom meer dan eens gevraagd is, had het Bestuur zich hier verdienstelijk kunnen maken.

De woningnood maakte het leven steeds duurder, doordat de huishuren bleven stijgen. Daardoor werden de salarissen en maandelijksche inkomens ontoereikend voor het huishouden, met het natuurlijk gevolg dat men meer moest verdienen om op den ouden voet te kunnen blijven leven, hetgeen wederom gevolgen heeft op ander terrein. Had het Bestuur door handelend op te treden en tijdig in te grijpen niet veel kunnen en moeten voorkomen? In aanmerking genomen al de ellende die Curaçao op het gebied van huisvesting reeds jaren ondervonden heeft en nog steeds ondervindt, zijn de woorden: „niet dadelijk noodzakelijk" dan ook eenvoudig kostelijk, en zou men erom kunnen lachen, als 't niet zoo treurig was.

Toen er menschen van allerlei nationaliteit en opvatting op staatkundig en zedelijk gebied ons eiland begonnen binnen te trekken, kon ieder wel begrijpen, dat de veiligheid er onder zou lijden, en de criminaliteit zou toenemen. Heeft het Bestuur hier tegen gewaakt?

Integendeel! Juist in die jaren liet het Bestuur het politiekorps verzwakken, en ondanks telken jare herhaalde klachten, vervallen tot de caricatuur die ons politiekorps thans te aanschouwen geeft; — en die een spoedig en krachtdadig ingrijpen dringend noodzakelijk maakt.

Omtrent de politie nog een enkele opmerking, die echter niet de hoofdzaak raakt. De M. v. A. verklaart: „In de gegeven omstandigheden is thans voor het doen van concessies door den ondergeteekende geen grond. De praktijk moet nu maar uitwijzen in hoeverre de opdracht van bevoegdheden aan den commandant der troepen te ruim is genomen, of andere bezwaren zich zullen doen gelden. Juist met het oog hierop heeft het zoo juist bedoelde slotartikel van het besluit bijzondere beteekenis".

De minister aanvaardt de verantwoordelijkheid voor dit artikel, maar is er blijkbaar zelf niet van overtuigd, dat er geen bezwaren aan verbonden zijn. Mag men van een wetgever niet verwachten dat hij zich van al de gevolgen rekenschap geeft, vooral als hij een wet uitvaardigt voor een plaats die hij niet kent?

Wat de gelijkstelling van het Bijzonder met het Openbaar onderwijs betreft, heeft blijkbaar de interpretatie van het regeeringsreglement, verleden jaar bij de behandeling der begrooting door prof. Anema in de Eerste Kamer gegeven, den minister niet kunnen overtuigen, al scheen het toen dat de minister voor 90 procent overtuigd was.

Want blijkens de M. v. A. houdt de minister er aan vast de gelijkstelling op onderwijsgebied afhankelijk te stellen van den geldelijken toestand der kolonie.

Wat er van de opvatting van den Gouverneur, dat er in de betrokken kringen op Curaçao niet de begeerte bestaat naar algeheele doorvoering van de gelijkstelling, te houden is, is te bekend om er op terug te komen.

De aangeboden desiderata boden geen enkelen grond voor deze opvatting.

En dat, zooals de minister zegt, wat aangaat de salarissen, bijzondere toelagen en wachtgelden bereids een volkomen gelijkstelling bereikt is, is gezien het feit dat bij het B. O. slechts één onderwijzer per 50 leerlingen betaald wordt, terwijl bij het O. O. alle, hoe klein ook het aantal leerlingen is, betaald worden, eveneens onjuist, en volgens de wet, onbillijk.

Op het gebied van hygiëne, evenals op menig ander gebied zou er veel op te sommen zijn waar al lang, en met reden, over geklaagd wordt. Dit alles dateert echter niet van vandaag of gisteren, maar is het noodzakelijk gevolg van het in de laatste jaren gevoerde beleid.

Er zou nog heel wat meer aan te merken zijn op de M. v. A.

Over hetgeen de Minister zegt over het gebruik van het papiementsch in de Raden van Politie merkt het K. W. zeer terecht op:

„De K. R. en de *Amigoe* beiden zullen de schrik krijgen, als zij vernemen, dat de Minister tegen het gebruik van het Papiementsch in de Raden van politie het practische bezwaar aanvoert, „dat de woordenschat van voormeld idioom zeer beperkt is en dat het zich daarom niet leent voor debatten over hetgeen in bedoelde colleges aan de orde pleegt te komen." Wij moeten eerlijk bekennen, nooit zulk een raadsvergadering te hebben bijgewoond, en weten alleen van vroeger, dat het er op de bovenwindsche eilanden wel eens Spaansch is toegegaan, en de kranten hebben bericht, dat het op Aruba nog niet altijd pais en vree is, maar wij vermeten ons de landstaal niet minder machtig te zijn dan de minister, wij weten dat de bijbel in die taal vertaald is, dat erin gepreekt wordt, en alle gesprekken der gewone conversatie erin gevoerd worden, en dan zeggen wij, dat een ander argument meer voor de hand gelegen had."

Wij zullen het hierbij laten en wachten de verslagen van de openbare behandeling maar geduldig af.

Maar wij mogen het toch wel zeggen, dat de laatste jaren geen aangename herinneringen achterlaten, wel een duidelijk merkbare onvoldaanheid en ontstemming. En over dit laatste zwijgt de M. v. A. Dit zwijgen heeft echter de ontevredenheid niet kunnen verminderen, veeleer is zij toegenomen.

„Gouverner c'est prévoir."

Dit is uit het oog verloren. En dat er op Curaçao vertrouwen in het Bestuur bestaat, zal men hoogstwaarschijnlijk alleen op het geduldige papier van officieele en soortgelijke stukken kunnen lezen. De werkelijkheid is echter geheel anders. En zoolang dit zoo blijft, moet noodzakelijk het algemeen belang er onder lijden.

INGEZONDEN STUKKEN.

„Curaçao."

Onder dezen titel verscheen in „De Bron" het orgaan voor het personeel der verbonden Petroleum Maatschappijen, een stuk onderteekend W. v. W. waarin de schrijver een beschrijving geeft van Curaçao, die op zijn zachtst uitgedrukt ONJUIST is.

Wat de bedoeling van den schrijver is weet ik niet, maar wel heeft het allen schijn dat de schrijver onze Willemstad niet goed kent of den goeden naam van ons eiland opzettelijk wil bekladden.

Waar vindt men de negers die aan den kant van de wegen zitten met hun negotiebakjes, onsmakelijk uitziende vruchten te verkoopen?

De schrijver lijkt me iemand die wel iets van CURAÇAO wilde neerpennen, maar niet goed wist wat.

Dat de huizen verveloos zijn, is ook onwaar, want het valt juist iederen vreemdeling op dat onze huizen altijd mooi geverfd zijn en er netjes uitzien in vergelijking met al onze naburige landen.

Heeft de schrijver de Scharloweg door geloopen?

Wat zegt hij van de Breedestraat, Hoogstraat, Pietermaai en Witteweg? Is de schrijver in een „SUBWAY" op Curaçao aangekomen? Want omtrent onze mooie haven geen woord. Ja, de zoo prachtige haven in West-Indië. Hierover zwijgt de geachte schrijver, maar wel pent hij iets van de KADE die al lang in reparatie is. Dat deze zoo vervallen is geraakt, daaraan heeft niet Curaçao, maar wèl het Hollandsch gouvernement schuld.

Als alles wat slechts Hollandsch is, alleen maar goed is, en alles wat Curaçaosch, niet deugt, dan dit toch zeker niet.

Juist de z. g. Winkelstraat (Heerenstraat) is een der straten voorzien van mooi en modern ingerichte pakhuizen. Dus ook hier heeft de Heer W. v. W. 't weer mis.

Schrijver zegt van onze "SUMMER GARDEN" *dat er een pieterig negerjongetje* verschijnt met een *vuilen doek gewapend* om je *wankel*, verveloos tafeltje te reinigen.

Ik vind het een schande om zulke onjuistheden maar klakkeloos neer te schrijven.

SUMMER GARDEN is een der reinste bierhuizen van Willemstad; keurig ingericht, en wat betreft zindelijkheid, laat 't niets te wenschen over. Dat onze straten vuil zijn is juist; dus enkel hier heeft de Heer W. v. W. de spijker op den kop geslagen. Aan wien de schuld?

Wat de schrijver zegt dat JAN TIEL zoowat de eenige fatsoenlijke plaats is, vind ik belachelijk; daar juist op Jan Tiel men soms van die nachtvlinders vindt die expres daar naar toe gaan, ver van de stad, ten einde er op haar gemak haar onzalig bedrijf te kunnen uitoefenen.

Alvorens te eindigen wil ik schrijver aanraden altijd maar op Negro Pont te vertoeven, en zoodoende zich immer echt Hollander te gevoelen, terwijl hij de vuile stinkende lucht van de stad met haar KAKELENDE EN ONGEWASSCHEN negers maar moet overlaten aan de Curaçaoenaars en ANDEREN die niet redeneeren zooals hij. Alleen nog één vraag: waartoe dient het, zoo smalend af te geven op plaats en volk, waar men zijn brood verdient? Beleefd en welopgevoed is anders. Zulke menschen deden beter maar stil in Holland te blijven; want iets goeds bereiken zij met hun optreden en geschrijf niet; wel iets kwaads, maar dan in hoofdzaak voor zich zelf.

Mijnheer de Redacteur, mijn dank voor de verleende plaatsruimte.

Jacobo Aloice Hernández.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Pietermaai.

Morgen is het Algemeene H. Communie voor de mannen en jongelingen van den Eucharistischen Bond te Pietermaai. Maandagavond plechtige Algemeene Vergadering, waarbij Z. D. H. Mgr. Vuylsteke het plechtig Lof zal celebreeren.

Jaarvergadering van den C. R. K. Volksbond.

Maandagavond had de plechtige jaarvergadering plaats van den C. R. K. Volksbond.

Na een plechtig Lof van dankzegging in de St. Anna-kerk te Otrabanda, waaronder de geestelijke Adviseur, de W. E. Pater I. Verriet, de feestpreek hield, vergaderden de Leden in het lokaal van den Volksbond.

De vergadering werd opgeluisterd door het muziekkorps „Excelsior", dat onder de bekwame leiding van Sergeant C. Casiano, zijn beste nummers ten gehoore bracht.

Na een woord van welkom door den Alg. Voozitter den Heer J. Barnié, tot de genoodigden en leden gesproken, besprak deze de plannen voor het loopende jaar, waaronder in de eerste plaats de oprichting van een bibliotheek en leeszaal voor de leden in de zaal van den Bond, en de heropening van den cursus in ambachtsonderwijs door den Heer D. J. Kool, architect van de C. P. I. M.

De cursus zal aanvangen op Maandag 5 Maart, en elken Maandag en Donderdagavond gegeven worden. Verder zal er om den maand een algemeene vergadering gehouden worden te Pietermaai en Otrabanda, waarop door den Geest. Adviseur of een der leden een conferentie zal gehouden worden.

Wegens ongesteldheid van den eersten Secretaris, den Heer J. M. Kroon, kon het jaarverslag niet worden voorgelezen, maar zal het in „La Union" gepubliceerd worden. Het finantieel verslag van den Alg. Penningmeester Casiano toonde aan dat de bond ook finantieel steeds vaster gegrondvest komt te staan.

De nieuwe bestuursleden, zoowel van het Hoofdbestuur als van de Afdeelingsbesturen, werden plechtig geïnstalleerd door den Voorzitter, den Heer J. Barnié.

Na de pauze werd het woord gegeven aan den Heer M. A. Fray tot het houden van de feestrede.

Een stormachtig applaus weerklonk toen de feestredenaar zijn werkelijk mooie en met gloed voorgedragen rede besloot.

Nog werd een woord van opwekking gesproken door den Geestelijken Adviseur.

Nadat door allen staande het Bondslied gezongen was, werd de vergadering met den Christelijken groet voor den Voorzitter gesloten, en keerden allen welvoldaan huiswaarts.

Terwijl er in het afgeloopen jaar 38 leden gestorven zijn, werden 214 nieuwe leden aangenomen. Wel een bewijs hoe de Bond zich in een steeds aangroeiende sympathie kan verheugen.

Onze beste wenschen voor den bloei van den C. R. K. Volksbond, en onze hartelijke gelukwenschen aan de Heeren van het Hoofdbestuur met hun welgeslaagden feestavond.

Koningin Emmabrug.

Naar wij vernemen zal de Koningin Emmabrug niet verlegd worden voordat het gedeelte van het bastion waar de Spaar-en Beleenbank gevestigd is, afgebroken en verwijderd is.

Enkele jaren geleden heeft het Bestuur van wege het stadsschoon zich tegen de verwijdering daarvan verzet. Daar het echter niet mogelijk is het verkeer goed te regelen om de beperkte ruimte aldaar aan den voet der brug, hebben overwegingen van algemeen belang thans den doorslag gegeven en zal binnenkort die sta-in-den-weg verdwijnen; een maatregel die wij ten zeerste toejuichen.

Laat men nu ook nog een stap verder gaan, en de sta-in-den-wegs, voornamelijk in de Breedestraat te Otrabanda verwijderen: voornamelijk het hoekhuis voor den ingang naar het hospitaal en het hoekhuis tegenover den Kortijnweg, die beide met het oog op het steeds toenemend verkeer een groot gevaar opleveren.

Engelsche werklieden.

Maandag heeft de Bovenwindsche schoener „Alice M. Laurence" weer een groot honderdtal arbeiders van de Engelsche eilanden aangebracht, voor 't meerendeel bestemd voor de Isla.

Verbinding Curaçao-Aruba.

Het schijnt goed te gaan met de verbinding Curaçao-Aruba door middel van het S. S. „Merida." Dinsdag j. l. hebben niet minder dan 54 passagiers de reis naar Aruba meegemaakt. Wel een bewijs hoe noodig deze verbinding was.

No. 2303 Zaterdag 25 Februari 1928. 45ste Jaargang

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

De Encycliek over de ware Godsdiensteenheid.

In de zeer belangrijke Encycliek, welke de H. Vader op 6 Januari heeft uitgevaardigd, zet de Paus in den breede uiteen, wat men onder de ware godsdienst-eenheid heeft te verstaan en waarom de katholieken niet kunnen meedoen aan de samenkomsten en pogingen tot vereeniging der christenen op andere wijze, dan door den terugkeer te bevorderen, in de ware Kerk Kerk van Christus. Herhaaldelijk heeft men van dergelijke samenkomsten en pogingen gezien, maar steeds heeft Rome zich van deelneming daaraan onthouden, en de Encycliek houdt een ernstige waarschuwing in aan het adres van hen, die zich „door zekeren valschen schijn van het goede" laten misleiden, zoodra het betreft het bevorderen der eenheid van alle Christenen. Och, zoo wordt gezegd, mochten toch alle Christen één zijn; dan zouden zij veel meer vermogen, om de pest der goddeloosheid te bestrijden, die dagelijks ruw om zich heengrijpt en het Evangelie tracht te ondermijnen.

„Deze en dergelijke dingen", zegt de Paus in zijn Encycliek, „betoogen op hoogen toon dezulken, die zich „pan-Christenen" noemen en hun getal is in plaats van zeer gering, integendeel zóó groot, dat het geheele groepen geworden zijn, wijd verspreide Vereenigingen, aan het hoofd waarvan onkatholieken staan van allerlei godsdienstige richting. En deze actie wordt zóó krachtig gedreven, dat tal van personen zich er door aangelokt gevoelen en dat zelfs verscheidene katholieken zich laten vangen door de hoop aldus een eenheid te verkrijgen, die met het verlangen van hunne Moeder de Heilige Kerk schijnt te strooken, daar deze immers van oudsher niets anders gedaan heeft dan de dwalende kinderen in haren schoot terugroepen en terugvoeren. Doch onder de verlokking en de misleiding van deze taal ligt een zeer ernstige dwaling verscholen, waardoor de grondslagen van het katholieke geloof geheel worden uiteengerukt."

De H. Vader zet dan uiteen, dat slechts die godsdienst de ware kan zijn, welke steunt op het geopenbaarde Woord Gods, welke openbaring van het begin af aan gedaan en onder het Oude Verbond voortgezet is, door Christus Jezus zelf in het Nieuwe Verbond is voltooid. Het is de plicht van den mensch èn aan God's openbaring onvoorwaardelijk te gelooven èn aan Zijn geboden volstrekt te gehoorzamen. En opdat wij beide, tot eere Gods en ons heil, goed zouden doen, heeft de eeniggeboren Zoon Gods op aarde Zijn Kerk gesticht. Wij meenen nu dat zij, die zich Christenen noemen, dit niet kunnen doen zonder te gelooven, dat er een zekere, en wel ééne, Kerk door Christus is gesticht; doch indien men dan verder vraagt hoedanig die Kerk, volgens den wil van haar Stichter zijn moet, zijn allen lang niet eenstemmig van gevoelen."

Zeer velen van hen ontkennen dat de Kerk van Christus zichtbaar en waarneembaar moet zijn en verstaan daaronder niets anders dan een „Bond van verschillende Christengenootschappen, ofschoon die allerlei dikwijls met elkaar strijdige leerstellingen aanhangen."

„Christus heeft echter zijn Kerk gesticht als een volmaakte maatschappij, van nature uiterlijk waarneembaar voor de zinnen, een Kerk, die het werk der verlossing van het menschelijk geslacht onder leiding van één hoofd, door het leergezag van 't levend woord en door de uitdeeling der sacramenten, die bronnen van hemelsche genade, in de toekomst zou voortzetten; waarom Hij dan haar ook in de parabels vergeleken heeft met een rijk, met een huis, met een schaapstal en een kudde."

Deze Kerk kon, nadat haar Stichter en haar Apostelen waren gestorven, zeker niet ophouden te bestaan en te gronde gaan, daar haar was opgelegd alle menschen zonder onderscheid van tijd en plaats tot de eeuwige zaligheid te geleiden.

Het is dan ook een verkeerde opvatting, dat de Kerk in zich, of krachtens haar natuur in deelen verdeeld zou zijn, d. w. z. uit zeer vele kerken of aparte gemeenten zou bestaan, die enkele punten in hun leer gemeen hebben, maar in de overige verschillen en dat elk dezer deelen volkomen gelijke rechten zou hebben, terwijl de Kerk hoogstens van de tijden der Apostelen tot de eerste Oecumenische Concilies één zou zijn geweest.

„Wanneer men nu overigens", zegt de Paus, „ook al vele niet-katholieken kan vinden, die met fraaie woorden de broederlijke vereeniging in Christus Jezus propageeren, men zal er ongetwijfeld, geen aantreffen, die op de gedachte komt, zich te onderwerpen en te gehoorzamen aan de leer- of bestuursmacht van Jezus Christus' Plaatsbekleeder. Intusschen beweren ze met nadruk, dat zij met de Roomsche Kerk gaarne, doch met gelijk recht, dat wil zeggen als gelijken met een gelijke, zullen onderhandelen. Maar wanneer ze konden onderhanden, schijnt het aan geen twijfel onderhevig, dat ze het zoo zouden doen, dat ze door het aannemen van het verdrag, waartoe men misschien komen zou, niet gedwongen zouden worden af te zien van die meeningen, die nog de oorzaak zijn, waarom ze buiten den eenigen schaapstal van Christus dolen en dwalen".

Omdat dit zoo is, gaat Z. H. voort, is het allerduidelijkst dat de Apostolische Stoel in geen enkel opzicht aan hun vereeniging kan deelnemen, en dat het ook in geen enkel opzicht katholieken geoorloofd is, dergelijke pogingen te steunen of ervoor te ijveren.

Na een breedere toelichting hierop, vervolgt de Encycliek, dat het wel den schijn heeft, dat de z.g. „panchristenen", wier streven erop gericht is de Kerken tot eenheid te brengen, het nobele doel nastreven de liefde onder alle Christenen aan te wakkeren, maar, zegt de Paus, de liefde kan niet tot nadeel strekken van het geloof.

„Wijl derhalve de liefde op het ongerepte en zuivere geloof, als op haar fundament gegrondvest is, moeten ook Christus' leerlingen door de eenheid van geloof, als door een blijvenden band onderling verbonden zijn.

Hoe is het dus mogelijk een soort van Verbond van Christenen uit te denken, van zulk een karakter, dat degenen, die er toe behooren, al aanstonds, waar het gaat over het voorwerp van het geloof, hun eigen zienswijze en meening blijven volgen: al zijn deze ook met de opvattingen der overigen in tegenspraak? En hoe zullen, vragen Wij, tot een en hetzelfde verbond van geloovigen behooren menschen, wier meeningen lijnrecht tegenover elkander staan? Zoo b. v. zij, die aannemen, dat de H. Overlevering werkelijk een bron is der goddelijke Openbaring, en zij, die zulks ontkennen? of zij, die houden, dat de kerkelijke hierarchieën, uit bisschoppen, priesters en lagere dienaren bestaande, van goddelijke instelling is, en zij, die beweren, dat zij tengevolge der tijdsomstandigheden, langzamerhand is ingevoerd? die in de H. Eucharistie door de wonderbare verandering van brood en wijn, die zelfstandigheidsverandering genoemd wordt, Christus, werkelijk tegenwoordig zijnde, aanbidden, en zij, die verzekeren, dat Christus' lichaam daar slechts tegenwoordig is door het geloof of door een teeken of door de kracht van het Sacrament, die in de H. Eucharistie een offer erkennen en tevens een Sacrament; en degenen, die zeggen, dat zij slechts een herinnering of herdenking is van het Avondmaal des Heeren? die gelooven, dat het goed en heilzaam is de Heiligen. die te samen met Christus heerschen, en boven allen de Moeder Gods Maria, smeekend aan te roepen en hunne beeltenissen te vereeren, en degenen, die staande houden, dat men zulk een vereering, als strijdig met de eere van den „eenen Middelaar tusschen God en de menschen, Jezus Christus", niet brengen mag?"

Wij weten niet — zegt Z. H. — hoe bij zulk een groote verscheidenheid van meeningen, een veilige weg zou kunnen ingeslagen worden om de eenheid der Kerk te bereiken, daar deze toch slechts kan voortkomen uit één leergezag, ééne geloofswet, één geloof voor alle Christenen; doch zeer wel weten Wij, dat men van die verscheidenheid komt tot het veronachtzamen van den godsdienst ofwel indifferentisme en tot modernisme, gelijk men het noemt.

En de H. Vader noemt het derhalve duidelijk, waarom de Apostolische Stoel nooit heeft toegestaan, dat Zijne onderhoorigen aan zulke bijeenkomsten deelnemen en dat men op geen andere wijze de vereeniging der Christenen mag bevorderen, dan door den terugkeer in de hand te werken van alle afgescheidenen tot de ware Kerk van Christus, daar zij zich vroeger ongelukkiglijk hiervan hebben losgemaakt.

„Moge — besluit de Paus — hetgeen aan Onze talrijke voorgangers niet vergund was, Ons gelukkig ten deel vallen, dat Wij Onze zonen, die tot Onze droefheid door een rampzalige scheuring van Ons gescheiden zijn, mogen drukken aan Ons vaderhart; moge Onze God en Zaligmaker „die wil, dat alle menschen zalig worden en tot de kennis der waarheid komen", Onze dringende beden verhooren en de dwalenden roepen tot de eenheid der Kerk. In deze zoo hoogst gewichtige zaak nemen Wij onze toevlucht tot Onze Voorspreekter en willen Wij, dat als zoodanig genomen worde de Gelukzalige Maagd Maria, de Moeder der goddelijke genade, de overwinnares van alle ketterijen en de Hulp der Christenen, opdat Zij voor Ons verkrijge, dat zoo spoedig mogelijk aanbreke de zoo vurig verlangde dag, waarop alle menschen gehoor zullen geven aan de stem van haren Zoon, „bewarend de eenheid des Geestes in den band des vredes",

***

Deze pauselijke Encycliek over het bevorderen der ware godsdienst-eenheid heeft vooral in Engeland, waar thans zulk een ernstige crisis in de Anglicaansche Kerk wordt doorgemaakt, groote belangstelling gewekt en diepen indruk gemaakt. En heel merkwaardig is, wat uit vooraanstaande katholieke kringen in dat land aan den Londenschen correspondent van het bekende Duitsche blad *Germania* wordt meegedeeld.

„Eenigen tijd geleden heeft de H. Vader een particuliere audiëntie, welke lord Halifax, de 95 jarige Anglicaan, verzocht had, afgewezen, ofschoon tot dusverre Pius XI den lord placht te ontvangen en hem menigen raad gaf. Tot zijn groot leedwezen was de H. Vader tot afwijzing genoodzaakt, daar de lord dezen keer, niet als anders, als raadzoekende kwam, doch als afgevaardigde van dat deel der Engelsche Staatskerk, dat zich wel is waar Anglo-Katholieken noemt, doch wanneer het ook den Latijnschen ritus in zijn eer wil herstellen, toch zijn zelfbeschikking zou willen behouden.

„In de eerste plaats wil dit Anglo-Katholieke deel niet het directe gezag van den Paus van Rome erkennen, en, nog meer dan dat: het verklaart het voor uitgesloten, dat ook een dergelijke erkenning zou kunnen plaats hebben, en wel op politieken grond. Lord Halifax kwam derhalve als afgevaardigde van deze strooming naar Rome, naar alle waarschijnlijkheid met het mandaat, om te onderhandelen en zoo mogelijk een modus vivendi of een vergelijk te sluiten.

„Dit voorbehoud van de Anglo-Katholieken moest echter natuurlijkerwijs tot een „Non possumus" van den Paus leiden. De H. Vader kan noch onderhandelen, noch den schijn van een onderhandeling wekken.

„En waar de audiëntie schipbreuk moest lijden, was het om eens en vooral den Anglo-Katholieken den eenigen te volgen weg te wijzen, ook noodig, dat de Paus op de onmogelijkheid van „ententes" en „kartels" met de Roomsch-Katholieke Kerk in een encycliek wees. „Het gezag van het Pausdom duldt geen vermindering," heeft Pius XI den Anglo-Katholieken willen toeroepen."

Velen van hen zullen ook zonder de voorgestelde „entente" met Rome den weg naar Petrus' Stoel vinden, verzekerden de zegslieden van den correspondent. een wensch, waarmede wij van harte instemmen.

Pan-Amerikaansch Congres.

Te Havana, de hoofdstad van het eiland Cuba, is medio Januari het Pan-Amerikaansche Congres bijeengekomen, d. w. z. een congres van afgevaardigden uit alle republieken, welke Amerika telt en die een en twintig in getal zijn.

Tot een kleine veertig jaren geleden was er ook nog een keizerrijk, Brazilië, dat weleer een Portugeesche kolonie was geweest, maar nu ruim een eeuw geleden onafhankelijk werd en een Portugeeschen prins als keizer kreeg. Diens zoon volgde hem op en de monarchie scheen vrij stevig gevestigd te zijn, toen in den nazomer van 1889 een revolutie — waarbij, zooals daar gebruikelijk is, hooge militairen een voorname rol speelden — er een einde aan maakte, en de reeds bejaarde keizer don Pedro in ballingschap moest gaan. Er waren toen nog enkel republieken in Amerika. En een tiental jaren later kwam ook Cuba, tot dan toe een Spaansche kolonie, haar getal vermeerderen, als gevolg van den oorlog door de V. S. tegen Spanje gevoerd.

In de hoofdstad van dat land is het pan-Amerikaansche congres bijeengekomen, dat werd geopend met een rede van den President der Ver. Staten van Noord-Amerika, Coolidge. Het is het zesde congres van dien aard en het geeft weer eens te verstaan, dat de bewoners der Staten van Amerika bij alle verschil en verscheidenheid van ras en van belangen, toch een zeker gemeenschapsgevoel bezitten, dat reeds een eeuw geleden zijn uitdrukking vond in het bekende slagwoord van president Monroe (1817—'25): Amerika voor de Amerikanen.

In 1889 werd het eerste congres gehouden in Washington, in 1901 het tweede in Mexico, in 1906 het derde in Rio de Janeiro, in 1910 het vierde in Buenos Aires, terwijl het voorlaatste in Maart 1923 te Santiago bijeenkwam. Er is zelfs te Washington door toedoen van den milliardair Carnegie — die ook den bouw van het Vredespaleis in den Haag mogelijk maakte — een eigen Gebouw voor de pan-Amerikaansche Unie opgericht. Het staat niet ver af van het Witte Huis, waar de President der Ver. Staten ambtshalve woont, maar ofschoon het al van 1910 dateert werd het tot dusver niet gebruikt en komen er alleen bezoekers, om bouw en inrichting te bekijken.

Wij repten zooeven van de verscheidenheid van ras en belangen tusschen de Amerikaansche landen. Die kwam ook in den laatsten tijd weer meermalen tot uiting, getuige de wrijving tusschen de Ver. Staten en Mexico, en de gebeurtenissen in Nicaragua. Er is vroeger al eens sprake geweest van een afzonderlijke groepeering voor Latijnsch-Amerika, waaronder men dan nagenoeg geheel Zuid-Amerika heeft te verstaan. Een bepaalden vorm heeft dit denkbeeld echter nooit aangenomen. In Noord-Amerika, dat feitelijk een zekere voogdij op het Zuiden uitoefent, zou men er ook niet van willen weten.

De conferentie heeft zich voornamelijk bezig gehouden met quaesties van handel en verkeer, consulaten, verder het vraagstuk van een Amerikaansch internationaal gerechtshof en zelfs een soort Amerikaanschen Volkenbond.

Niet op de agenda stond, maar belangrijk is voor de conferentie het feit, dat er verkiezingen op komst zijn, zoowel in de Vereenigde Staten als in Mexico en Argentinië. In Mexico is de datum bepaald op 1 Juli, in Argentinië op 1 April. Ook in Nicaragua en andere kleine Midden-Amerikaansche republieken verwacht, men dit jaar verkiezingen. Vandaar zegt een blad terecht, dat veel van het gesprokene een grooter portée heeft dan de vergaderzaal en buiten de muren daarvan gericht zal zijn tot de kiezers.

***

Rede van Coolidge.

President Coolidge heeft er een groote rede gehouden, waarin hij met Columbus begon en een terugblik wierp op de verloopen vier eeuwen.

De president der Unie was zeer content. Het gaat in Amerika, niet alleen in zijn land, maar in heel het werelddeel, patent. „Kunsten en wetenschappen bloeien, de voordeelen van onderwijs en opvoeding zijn wijd verspreid, de godsdienstigheid kenmerkt zich door oprechtheid (zie naar Mexico!). De geest van vrijheid is algemeen. Vreedzaamheid en goede gezindheid hebben de bovenhand bij onze naties." Enz.

Een afzonderlijk pluimpje gaf de handige heer Coolidge aan de Zuid-Amerikaansche republieken (die meer dan eens hebben getoond het baasschap en baas spelen van de Unie maar slecht te kunnen verdragen) door te zeggen, dat zij blijken van ongemeene vaardigheid en geschiktheid hebben gegeven om door inschikkelijkheid, goeden wil, vertrouwen en wederkeerige behulpzaamheid geschillen op te lossen.

De president hield de staten voor, een ruimen geest te hebben. Zij moeten bovenal geleid worden door geduld, verdraagzaamheid en barmhartigheid en de zusternaties niet alleen beoordeelen naar wat ze bereikt hebben, maar ook naar datgene, waarnaar ze streefden.

Het slot van Coolidge's rede was weer een uitbundige loftuiting op de Amerikaansche republieken, heelwat beter dan de rest van de wereld, en het uitspreken van het vertrouwen, dat Amerika, met wet en edelmoedigheid als gidsen, ten slotte in de haven van rechtvaardigheid en trouw voor anker zal gaan.

Groote gevaren bedreigen Europa.

In de „Matin" bespreekt Sauerwein het Pan-Amerikaansche Congres. Hij constateert, dat terwijl in Havanna 22 naties, waaronder de machtigste der wereld, de toekomstige Pan-Amerikaansche Federatie voorbereiden, men aan deze zijde van den Oceaan eerst in het begin-stadium verkeert van pogingen om tot de unificatie van het continent te komen. Europa bedreigen groote gevaren, als een sociale revolutie, een nieuwe oorlog. Alleen de samenwerking tusschen alle Europeesche naties kan deze gevaren voorkomen. Tegenover Sovjet-Rusland moet geen politiek van interventie worden gevoerd, doch de politiek van een eenheidsfront.

Wat de oorlog beteekent, deze zal met het oog op de ontwikkeling van de techniek de vernietiging van de beschaafde wereld met zich brengen.

Een derde gevaar bestaat daarin, dat de onafhankelijkheid van Europa bedreigd wordt en dat het door een ander continent zal worden gekoloniseerd.

Verder wijst Sauerwein er in dit verband op, dat op 't Pan-Aziatisch congres reeds een moreele eenheid van de volken van dit continent is tot stand gekomen. De macht van Amerika neemt met reuze-schreden toe. In het belang van het handhaven van den vrede en van het evenwicht in de wereld moet Europa in stand gehouden worden.

Minister en gouverneur.

Misplaatste ridderlijkheid van den minister ten aanzien van het beleid van den gouverneur. — Oorzaak en gevolg omgedraaid. — Het heillooze bezuinigingsstelsel van gouverneur Brantjes. — De débâcle als gevolg van verwaarloozing van publieke werken. — Belastingbetalers de dupen. — De ministerieele vermaning.

(Particuliere correspondentie.)

N. R. Crt. 28 Jan. j.l.

Gouverneur Brantjes kan over de memorie van antwoord van den minister van koloniën op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over de begrooting van Curaçao voor 1928 tevreden zijn. De minister aanvaardt daarin immers de volle verantwoordelijkheid voor het van zoo verschillende kanten aangevochten beleid van den landvoogd. En dat niet alleen. Z.E. meent zelfs zoo ver te moeten gaan zich te verontschuldigen wegens zekere uitlating omtrent gebrek aan voortvarendheid bij den gouverneur, hem, minister, bij de behandeling der vorige Curaçaosche begrooting in de Tweede Kamer blijkbaar ontvallen.

Men kan eerbied hebben voor de ridderlijkheid van minister Koningsberger.

Maar of het belang van Curaçao daarmede gediend wordt?

Wij, voor ons, aarzelen althans niet, die vraag ontkennend te beantwoorden. O.i. kunnen de belangen waar het hier om gaat in geen enkel opzicht gediend zijn met een betoon van dat soort ridderlijkheid, die in den grond slechts een vorm van bureaucratie is. Wij weten het wel, in het ambtelijke is het gebruik, geldt het zelfs als een toepassing van het „noblesse oblige", dat de meerdere den mindere steeds met zijn verantwoordelijkheid dekt. Het is een schoon gebruik. Maar het heeft toch zijn grenzen. Zoo mag b.v. het belang van een bevolking niet opgeofferd worden aan de ridderlijkheid van den hoogere tegenover den lagere, zelfs al is deze ook een gouverneur van Curaçao.

Het gaat hier blijkbaar om de kwestie van het prestige. Tegenover de meening van velen onder de bevolking, „dat de gouverneur heeft afgedaan", moest blijkbaar het gezag worden hooggehouden, het prestige gered. Maar men heeft vergeten, dat bij de poging om dat te doen, een ander, een hooger prestige in het geding is gekomen en wel dat van de regeering, die het beleid — wanbeleid zullen de meesten wel zeggen — sanctionneert. En wie zal de regeering dekken? Moeten de Staten-Generaal dat soms doen?

In welke bocht men zich te wringen krijgt wanneer men er zich voor zet een slechte zaak goed te praten — daarvan levert de M. v. A. weer een nieuw bewijs.

„De berichten — aldus de minister — uit Curaçao overgekomen omtrent ernstige verzwakking van de positie van den tegenwoordigen gouverneur hebben ook den ondergeteekende bereikt, die natuurlijk niet heeft nagelaten daarnaar een ernstig onderzoek in te stellen. Het is hem daarbij gebleken, dat voor die berichten in elk bijzonder geval een schijn van grond aanwezig was, maar dat deze even zoovele malen had gediend als uitgangspunt voor een wijze van voorstellen, die met de werkelijkheid te eenenmale in strijd was."

Men zal opmerken, dat hier al dadelijk het zwaartepunt van waar het eigenlijk om gaat geheel en al wordt verlegd van de oorzaak naar het gevolg. Neen, niet over de verzwakte positie van den gouverneur ging het in al de bedoelde berichten — men zegge liever: in de gerechtvaardigde critiek —, maar over het beleid, het optreden van den gouverneur, waarvan de verzwakking van zijn positie slechts het noodwendig gevolg is geweest. En die critiek heeft zich nimmer gehuld in het waas der vaagheid of der algemeenheid — men heeft feiten ter staving daarvan aangebracht. Zijn de feiten wel onderzocht?

Intusschen wat er ook van zij, ziet de minister zich gedrongen toe te geven, dat voor al de „berichten", in *elk bijzonder geval een schijn van grond* aanwezig was. Men zou zeggen: hier heeft men dus de reeks, de keten van „aanwijzingen", die zelfs in rechten volledig bewijs kan opleveren. Maar neen, telkens is toch weer gebleken, dat die berichten . . . . als uitgangspunt hebben gediend, voor een wijze van voorstellen, met de werkelijkheid ten eenenmale in strijd . . . . Hoe men zich toch wringen moet!

Volgens de M. v. A. is het den minister ook gebleken dat aan den gouverneur geen gebrek aan voortvarendheid mag worden geweten, maar dat de langzame gang van verschillende zaken steeds aan de ongunstige omstandigheden, vooral gebrek aan voldoend personeel, te wijten is geweest

Wat de „ongunstige omstandigheden" betreft, zal men de mededeeling, vaag als zij is, maar hebben te aanvaarden. Wij weten niet, welke omstandigheden men hier op het oog heeft; wel echter, dat het geen financieele kunnen zijn. De middelen vloeiden immers van 1922 af met steeds aangroeienden stroom.

Maar het gebrek aan voldoend personeel?

Een ieder herinnert zich nog wel den toon van nauw bedwongen voldoening, die te beluisteren viel in de officieele stukken van nog slechts enkele jaren geleden, telkens als er op gewezen kon worden hoe door het zuinig beheer van den nieuwen — tegenwoordigen — landvoogd het gelukt was de uitgaven binnen engere grenzen terug te dringen, in die mate zelfs, dat toegestane Rijksbijdragen voor een groot deel, dan wel geheel, ongebruikt konden blijven.

Van andere zijde — in de Tweede Kamer, door het Koloniaal Weekblad en ook door ons te dezer plaatse — werd echter terstond erop gewezen, dat de zoo hooggeprezen zuinigheid in hoofdzaak slechts bestond in uitstel en verwaarloozing van onderhoud; dat het een zuinigheid van dat soort was, die de wijsheid bedriegt en zich wreekt. Wij hebben zelfs doen uitkomen, dat al dat uitstellen van noodzakelijke en urgente dingen „tot betere tijden zouden zijn aangebroken" en het verwaarloozen van het bestaande, op een débâcle moest uitloopen, wijl er, wanneer er dan te eeniger tijd verscheidene werken tegelijk zouden moeten worden aangepakt en daarbij achterstand van jaren ingehaald, een opeenstapeling van arbeid zou ontstaan, ter bezwering waarvan in de kolonie geen voldoende arbeidskrachten te vinden zijn. Wie repte er toen — en dat „toen" heeft een paar jaar geduurd — van gebrek aan personeel? Zeker niet het Koloniaal Bestuur, dat prat ging op de besparingen, ook op het personeel verkregen.

* * *

De débâcle, toen voorspeld, is er nu dan toch maar. Het is in de eerste plaats een financieele débâcle geworden. Men staat nu voor het feit, dat men werken die allang kant en klaar hadden kunnen zijn, met spoed moet uitvoeren tegelijk met andere, later op het programma gekomen werken, die ook geen uitstel kunnen lijden, en dat men daarbij nog achterstand moet inhalen.

Werkkrachten, vooral geschoolde werkkrachten, schieten schromelijk te kort, men behelpt zich met wat men krijgen kan en smijt met geld om toch maar eenige vordering te kunnen maken. De hoop is gevestigd op den nieuwen directeur van openbare werken. Maar een mensch, hoe bekwaam ook, kan nu eenmaal geen ijzer met handen breken. Wij benijden hem zijn taak voorzeker niet!

Het voorspelde gevolg van het beleid, dat tot den tegenwoordigen, onbevredigenden stand van zaken heeft geleid, is, dat wat nog enkele jaren geleden met tienduizenden was tot stand te brengen, thans honderdduizenden kost. Men heeft in de bladen kunnen lezen, dat verleden jaar, reeds in Juni of begin Juli, overschrijding van geraamde uitgaven met f. 800.000— moest worden aangevraagd, wijl anders reeds in het midden van het jaar verschillende werkzaamheden zouden moeten worden stop gezet.

De middelen vloeien zoo ruim als men maar wenschen kan. Als onze berekening juist is, moeten zij over het afgeloopen jaar circa een millioen meer dan de raming hebben opgebracht. Maar dat alles geeft niet veel. Bij de uitgaven is het hek nu van dam. In tal van opzichten — waarlijk niet alleen bij de politie — kan er gesproken worden van „periculum in mora". Men kan niet langer uitstellen, heeft coûte que coûte in te grijpen en kan daarbij niet zoo nauw meer op de kosten letten.

Doch men spreekt thans van belastingverhooging. Belastingverhooging, terwijl de middelen zeker ruim genoeg vloeien om niet alleen de gewone uitgaven van het bestuur te dekken, maar ook ruim genoeg om rente en aflossingen van te sluiten leeningen voor de buitengewone werken te bekostigen.

Zoo moeten dus de belastingbetalers de dupen worden van het in den laatsten tijd gevoerde bestuursbeleid. En dat beleid wordt door den minister van koloniën thans openlijk gesanctioneerd!

Wij zeiden in den aanhef dezes, dat de Gouverneur tevreden kan zijn over de M. v. A.

Toch komt er in dat stuk een zinsnede voor, die volgend jaar wellicht ook in de termen zal vallen om te worden teruggenomen, de zinsnede namelijk waarin de minister mededeelt, dat hij geen aanleiding heeft gevonden om den gouverneur op iets anders te wijzen dan op de wenschelijkheid, bij al zijne gedragingen de grootste voorzichtigheid in acht te nemen.

Wij hebben gouverneurs gekend, die zich over zulk een uitlating in een openbaar stuk, zelfs over zulk een wenk binnenskamers, ten zeerste gegriefd zouden hebben gevoeld en misschien zelfs zouden hebben overwogen of hunne waardigheid als vertegenwoordiger van H. M. de Koningin in een zelfstandig gewest het in ontvangst nemen van zulk een wenk zou gedoogen.

Overmaat van gevoeligheid misschien?

Bekendmaking.

Ondergeteekende brengt ter algemeene kennisse, dat door hem met ingang van heden in het belang der openbare orde geene bewijzen van goedkeuring meer zullen worden afgegeven van andere lokaliteiten dan de tot heden goedgekeurde voor het houden van eene tapperij, een koffiehuis, een logement met vergunning, een sociëteit, of voor het verkoopen en uitslaan van gedistilleerd, als bedoeld bij art. 1 van de Vergunningsverordening 1908 (P. B. 1909, No 7) en te dien einde tot hem gerichte verzoekschriften niet meer in behandeling zullen worden genomen.

Willemstad, 11 Februari 1928.

De Procureur-Generaal,

Hoofd van Politie.

M. VAN DIJK.

2—3

Auto-ongeluk.

In den nacht van Zaterdag op Zondag is een auto in volle vaart tegen een steenen pilaar onder het balkon van het woonhuis van den Heer L. C. in de Breedestraat te Otrabanda gereden, met het gevolg dat deze pilaar van onder het balkon uit werd weggerukt en in stukken neerviel. Het moet wel een zware stoot geweest zijn om een steenen pilaar zoo te kunnen verbrijzelen. Een paar jaar geleden is de andere pilaar van het zelfde balkon eveneens tegen de vlakte gereden.

Militaire politie.

Per S. S. Crijnssen worden alhier verwacht 3 onderofficieren met familie, voor de militaire politie. Daar de politiewoningen nog niet klaar zijn, zullen deze met hunne resp. families zoolang bij de Sergeants op Plantersrust ondergebracht worden.

Toeristenboot.

Maandag hebben wij bezoek gehad van den toeristenboot „Columbus." Aan boord daarvan bevond zich ook een vliegtuig, dat gedurende den loop van den morgen enkele vliegtochten boven ons eiland gemaakt heeft. Naar wij vernemen heeft Z. E. de Gouverneur een vlucht meegemaakt.

Lindbergh op Curaçao?

De „New-York Times" van 30 Januari bracht ons een kleine verrassing, doordat Willemstad met zijn prachthaven ineensgepromoveerd werd, zonder te vragen of wij 't daarmee eens zijn, tot hoofdstad van Venezuela, en het Amerikaansche Consulaat alhier tot Gouvernementshuis te Caracas. Een kiek van onze haven met open brug moet de plaats verbeelden waar Lindbergh te Caracas neerdaalde, en het Amerikaansche Consulaat het presidentieel paleis waar de groote vlieger plechtig gerecipieerd werd.

De redacteur van de N. Y. Times die aan dezen prachtblunder debet is, mag wel in aanmerking komen voor den jaarprijs van de Geografical Society.

Honor cui honor!

„The Cleveland Press" van Vrijdag 2 Dec. j. l. bevat een interessant artikel van de hand van David Dietz, gewijd aan een zeer belangrijke ontdekking op bacteriologisch gebied, door onzen landgenoot Dr. Enrique E. Ecker.

Prof. Dr. Enrique Ecker, van de Western Reserve University Medical School te Cleveland, is Directeur van het Departement van bacteriologie en serologie, tevens Directeur van de gasthuizen te Cleveland en zijn naam wordt met eere genoemd in de wetenschappelijke wereld. Na een onderzoek gedurende 13 jaren, één jaar aan de Universiteit te Cambridge, Engeland, en de 12 volgende jaren te Chicago en Cleveland, is 't hem gelukt de oorzaken van voedselvergiftiging of ptomainevergiftiging te ontdekken.

Zijn theorie heeft de oude theorie daaromtrent geheel omver gegooid. Ook heeft hij een serum ontdekt om vergiftiging door colon-bacillen veroorzaakt te bestrijden. Zijn werk is vooral van groot nut in gevallen van peritonitis en diphterie.

Eere wien eere toekomt!

Koloniale Raad.

Reeds drie leden van den Koloniaen Raad hebben hun ontslag genomen; n.l. de Heer H. Perret Gentil, die verzocht heeft niet meer voor een herbenoeming in aanmerking te komen, en de Heeren P. L. Gorsira en J. J. Beaujon, die om gezondheidsredenen hun ontslag genomen hebben.

Vooral de Heer J. J. Beaujon, zal zeer in den Raad gemist worden, daar hij wel een der meest actieve en bekwame leden was. Steeds nam hij een levendig deel aan de verschillende discussies, en steeds waren zijn woorden wel overwogen. Het algemeen belang ging hem boven alles, en steeds zonder vrees of schroom wist hij te zeggen, wat hij in het algemeen belang noodig achtte.

Onze beste wenschen vergezellen den Heer Beaujon, nu hij zich uit het publieke leven heeft teruggetrokken.

Curaçaosche Bank.

Vrijdagmiddag ten 3 uur, had er in de zaal van den Kolonialen Raad een vergadering plaats ter bespreking van de reorganisatie van de Curaçaosche Bank. Aanwezig waren Z. E. de Gouverneur, de beide door de Regeering uitgezonden bankspecialiteiten, de Heeren Zeilinga en mr. Westerman, de Heeren Directeuren der op Curaçao gevestigde bankinstellingen, met uitzondering van de Curaçaosche Bank zelve, enkele leden van den Kol. Raad en de Kamer van Koophandel alsmede vertegenwoordigers van de pers.

Na een woord van inleiding, droeg Z. E. de Gouverneur, het voorzitterschap over aan den Heer Zeilinga, terwijl de Heer mr. Westerman de functie van Secretaris waarnam.

In hoofdzaak kwam het besprokene neer om meer faciliteiten aan de Curaçaosche bank te verleenen, vooral door het in circulatie brengen van eigen pas-munt. De plannen, die door twee ter vergadering aanwezige Heeren ondertekend werden, zullen door den Heer Zeilinga met den Minister besproken worden, waarna een beslissing zal volgen.

Het heeft dus allen schijn, dat de Curaçaosche Bank zal behouden blijven, alleen op meer modernen leest geschoeid en van meer faciliteiten voorzien; — een conclusie die voorzeker aller goedkeuring zal wegdragen, en een vriendschappelijke samenwerking tusschen de verschillende hier bestaande bankinstellingen zal handhaven en bevorderen.

Correspondentie.

X. Alvorens op uw voorstel in te gaan, zouden wij gaarne persoonlijk met u van gedachten wisselen, omtrent het voorgestelde, dat bij voorbaat reeds al onze sympathie heeft.

De Javapost.

Na vijf en twintig jaar voor de goede zaak, en de verspreiding en verdieping van het geloof in Indië gestreden te hebben, heeft „de Javapost" 30 December j. l. afscheid genomen van haar lezers. Door de oprichting van het groot katholiek Indisch dagblad „De Koerier" heeft „de Javapost" gemeend goed te doen met op te houden, om versnippering van krachten te voorkomen en alle krachten te kunnen concentreeren op het nieuwe dagblad.

De staf van medewerkers van „De Javapost" is overgegaan op „De Koerier." Wij wenschen het nieuwe Indische dagblad ter verspreiding en verdediging van de katholieke beginselen een krachtig en bloeiend leven.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar & Beleenbank van Curaçao beleend van den **2n Juli 1926**, *onder* **N° 1131 0.** *tot en met* **N°. 9582 0.** *zal plaats hebben op Donderdag den* **15n. Maart** *a.s. 's morgens ten* **9 uur** *en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 22 Februari.

De Voorzitter

1 *H. J. COHEN HENRIQUEZ.*

Zeilvaart

gedurende de maand Jan. 1927

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar*	
Amuay	1	Aruba	25
Aruba	26	Bonaire	37
Azua	1	Bov. Eil.	3
Bonaire	43	Guanta	4
Bov. Eil.	1	Kingston	1
Guanta	2	Jacmel	1
La Guayra	1	La Vela	10
La Romana	1	Maracaibo	7
La Vela de Coro	8	Mayaguez	1
Maracaibo	7	Naar Zee	1
Pto. Cabello	18	Pto Cabello	32
Pto Rico	1	Pto Rico	2
Rió Hacha	1	Rio Hacha	1
Sto Domingo	4	Sto Domingo	4
St. Vincent	1		
Tucacas	11		
Van Zee	2		
Totaal	129	Totaal	129

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Jan. 1928 aandeden, met de vermelding van hun gezamenlijke inhoudsmaat.

Maand	ZEILSCHEPEN. Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Inhoud in M³. Netto	STOOMSCHEPEN. Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Inhoud in M³. Netto
Jan. 1928	129	30.289	27.081	379	3.677.933	2.048.506
Vorige maanden						
Totaal	129	30.289	27.081	379	3.677.933	2.048.506

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Uit het Buitenland

Het lijden der Armeensche bevolking.

Meer en meer — schrijft de R. W. — begint thans in Europa bekend te worden, wat het Armeensche volk te lijden heeft gehad van de vervolgingen der Turken. Er is misschien geen enkel volk, dat in de laatste eeuwen zooveel te verduren had omwille van het geloof als de bewoners van de hoogvlakten van Anatolië De Armeensche christenen, de geunieerden evengoed als de katholieken, zijn martelaars in den vollen zin van het woord. Eerst hebben ze gebloed onder de geeselstriemen der Turksche tyrannie. En nu er in Turkije een meer liberale strooming is ontstaan, nu is er voor Armenië een nieuwe lijdensperiode begonnen. Reeds sedert jaren verzuchtten de arme bewoners onder den knoet van Sovjet-Rusland. Want in naam is Armenië een „zelfstandige Republiek", maar de wetgevende macht is de gevreesde Tsjeka, die als een dictator met de grootste willekeur regeert.

In plaats van het godsdienstige fanatisme van Moslem regeert thans een bloedige godsdienstsstaat van Moskou. De wetten, die thans zijn afgekondigd, hebben de geheele burgerlijke samenleving ten onderste boven geworpen. Geen enkele kerkelijke overheid wordt nog als zoodanig erkend; want volgens de opvatting der nieuwe machthebbers is godsdienst heelemaal niet meer van dezen tijd. De kerkelijke goederen zijn in beslag genomen: alles is gemeenschappelijk bezit geworden onder beheer van de plaatselijke autoriteiten. Alleen de gebouwen van de kerkelijke gemeente van Etchmiadzin zijn voorloopig om hun historische beteekenis gespaard, omdat daar de zetel is van den oecomenischen Patriarch. Godsdienstonderricht, onverschillig of het in het openbaar of in gesloten kring gegeven wordt, is ten strengste verboden. De kruisbeelden zijn reeds overal verwijderd: God is uit de school verdreven. Ondersteuning van de geestelijkheid, onder welken vorm ook, is verboden en zal streng worden gestraft.

De christenen, die ondanks de langdurige vervolgingen standvastig gebleven zijn, hebben luide geprotesteerd tegen het geweldadig optreden van deze roode terreur. Doch tevergeefs; noch het optreden der gezamenlijke Christenen, noch de Bisschoppen hebben ook maar het minste resultaat gehad. Integendeel, de regeering ging nog verder. Het klooster van Etchmiadzin werd overrompeld en Bisschoppen en monniken verdreven, alles onder voorwendsel, dat deze priesters een tegen-revolutie zouden beramen. Ook beweren de Bolsjewiki, dat godsdienst slechts een machtsmiddel is om de politieke macht in handen te krijgen.

Zooals overal in het gebied der Sovjets dringen de berichten over den waren toestand slechts zeer zelden tot de groote wereld door, en dan zijn ze gewoonlijk door de autoriteiten nog in zulk een vorm gegoten, dat ze ten gunste van de Bolsjewistische regeering zijn.

Wij hebben de rotsvaste overtuiging, dat onze broeders in Armenië — al zijn er dan ook velen, die zich van Rome hebben afgescheiden (het blijven toch onze broeders) — ontzettend veel vervolging lijden om wille der gerechtigheid, maar dat zij tot alles bereid zijn, ja zelf om hun leven te geven voor hun geloof.

CHINEESCHE GRUWELEN.

Tienduizend menschen vermoord.

LONDEN, 11 Januari. De correspondent te Sjanghai van de Times heeft gemeld, dat naar zijn schatting in twee maanden tijds tienduizend menschen zijn omgekomen als slachtoffers van het schrikbewind dat twee maanden lang ongestoord aan den gang is in de districten Haifoeng en Loefoeng van de provincie Kwantoeng.

In één stad of dorp werden dikwijls honderden menschen afgemaakt, in enkele gevallen zelfs 600 á 700. Wie nog maar ineens werden doodgeschoten of onthoofd waren nog gelukkig te prijzen; maar velen zijn eerst gruwelijk verminkt en hadden een langzamen dood. Dikwijls worden de estrades van de vergaderingen der communisten versierd met de hoofden van menschen, die staande de bijeenkomst worden gedood. De slachtoffers zijn kapitalisten, groote grondbezitters, de dorpsnotabelen, kortom iedereen die ervan verdacht wordt, niet met het communisme te sympathiseeren.

Alle sporen van particulier bezit zijn uitgewischt.

48 uur schrikbewind in Canton.

Aan een schrijven, dat een familie te Rotterdam van 'n bloedverwant in China ontving, ontleent de Mbd. het volgende:

Het is mijn gewoonte niet, over politieke en andere gebeurtenissen in China te schrijven, maar ik moet voor dezen keer een uitzondering maken, nu er in Canton tooneelen hebben plaats gehad, welke erger zijn geweest dan de bloedigste revolutie ooit tevoren.

Gisteren zat een Chinees, die juist Canton ontvlucht was en daar in dienst was van een gouvernementsambtenaar aan onze bedienden, van wie hij familie is, te vertellen wat voor verschrikkelijks hij in Canton had gezien. Hij zeide liever van honger in Hongkong om te komen, dan ooit weer naar Canton terug te gaan, zoolang de toestand er zoo gevaarlijk is, dat het gebeurde zich kan herhalen, en daarvoor wordt op het moment erg gevreesd.

Wat hij vertelde, en wat ik van andere Chineezen hoorde, zoomede wat in de couranten staat, komt op het volgende neer:

„Er waren weinig troepen in de stad, omdat men juist bezig was, troepen van een andere provincie, welke in Canton den baas spelen, weg te jagen. Daarvan maakten communisten, geholpen door hun Russische leermeesters gebruik, om Canton-city in bezit te nemen. De Russen hadden gezorgd voor allerlei wapens, en gebleken is, dat zij een groot deel der jongelui van gegoede families (zoowel jonge mannen als meisjes) volkomen vergiftigd hadden met hun communistische theorieën. Goed gekleede meisjes met kort geknipt haar dwongen winkeliers hun geld en goederen af te geven en waar men weigerde, werd de boel in brand gestoken. Zeventien honderd huizen zijn op die manier in asch gelegd. Vele winkeliers werden door diezelfde meisjes onthoofd en de hoofden werden als afschrikwekkend voorbeeld door de straten gedragen.

Twee maal 24 uur heeft dit schrikbewind aangehouden: voorraden uit winkels werden op straat gesmeten om onder de koelies te worden verdeeld. De leuze was, geen rijken, geen armen; iedereen gelijk en allemaal werken voor hetzelfde loon. Het eerste wat men deed was de gevangenis openen en de honderden losgelaten misdadigers deden natuurlijk braaf mee aan het moorden, brandstichten en rooven.

Tegenover Canton-city ligt Honan, op de manier als Fijenoord tegenover Rotterdam en daar is al sinds jaren een gouverneur, die als ex-rooverhoofdman alle knepen kent, om tegen gespuis op te treden en orde en tucht te handhaven. In zijn district waren geen rooden, omdat hij zeer op zijn qui vive was en alle bewoners van zijn district kende. Die gouverneur heeft, dank zij de hulp van een werkliedenvereeniging, welke ook tegen de Bolschies zijn, kans gezien de Rooden te verdrijven, maar hier ging het ook met een typisch Chineesche list.

De anti-roode werklieden werden van wapenen voorzien en deden zich voor als Rooden met roode insignes en vlaggen. De anderen dachten, dat zij waren overgeloopen en lieten hen de stad binnen. Daar drongen zij het hoofdbureau van politie binnen, heschen er de witte vlag, wat voor meergenoemden gouverneur het teeken was om met zijn soldaten den aanval te beginnen, zoodat de Rooden tusschen twee vuren zaten. Honderden koelies, die meededen aan het rooven zijn daarbij gedood en er hangen hier bij de Chineesche fotografen foto's met den eenen handwagen na den anderen, opgestapeld met lijken, onbedekt en in allerlei houdingen.

Communistische jongelui en meisjes van den gegoeden stand werden zonder pardon doodgeschoten en gingen scheldend tegen de soldaten en zonder een spoor van angst den dood in.

Er is in Canton groote rouw, waar vele families haar kinderen dood van de soldaten in ontvangst namen om deze zelf te begraven. Vele Russische propagandisten, waaronder vrouwen, zijn eveneens gefusileerd, onder wie er waren, waarop de bevolking haar gram kon botvieren, aangezien zij eerst in processie door de stad werden gepadeerd.

Het kwaad zit dieper dan men aanvankelijk had kunnen aannemen en het is de vraag, of met het fusileeren van aanhangers en deporteeren van Russen, het met het Communisme in China gedaan is. En wat zullen de Russen doen, als zij hooren van de vele landgenooten die in Canton werden doodgeschoten?

Een oorlog met China? Want in de andere plaatsen is men bezig, alle Russische propagandisten het land uit te zetten.

In Hongkong is het nu rustig. Honderden Chineezen, die met hun bezit van Canton hierheen gevlucht waren, werden door de politie aangehouden en degenen onder hen, die door de Cantoneesche politie herkend worden als misdadigers zullen zeer waarschijnlijk gedeporteerd worden, om daarna te Canton te worden gefusileerd. Communisten schijnen de keus te krijgen te worden gezonden naar plaatsen van hun keuze, dus te worden behandeld als politieke vluchtelingen.